

2022-06-13

Vad menas med koncern?

Det framhålls ofta i debatten om friskolor att koncernerna tar över i förhållande till de små friskolorna. Sällan, eller rättare sagt aldrig, definieras vad som menas med ordet koncern. Vi har därför gått igenom lagstiftningen och frågat berörda myndigheter och deras svar är enligt följande.

Vad är en koncern?

Det beror på strukturen och det kan handla om en bolagsstruktur där såväl aktiebolag som ekonomiska föreningar och stiftelser ingår.

Vad säger lagen?

Enligt aktiebolagslagen är ett moderbolag och dess dotterföretag tillsammans en **koncern** (1 kap 11 § ABL). Det som kännetecknar en **koncern** är att moderbolaget har ett bestämmande inflytande över alla sina dotterföretag.

Detta kan moderbolaget ha genom direkt eller indirekt ägande och på olika sätt.

Är det bara aktiebolag som kan utgöra koncerner?

Nej, det finns även bestämmelser i Lagen om ekonomiska föreningar, i Stiftelselagen med flera lagar som innebär att också en stiftelse eller en ekonomisk förening kan ingå i en koncern.

En ekonomisk förening kan t.ex. äga ett aktiebolag.

Kan en koncern bestå av bara ett företag?

Nej, men det räcker med ett fåtal. En koncern kan bestå av så få företag/bolag som två stycken – t.ex. en förskola och en skola, där förskolan äger skolan eller tvärtom.

Många av förbundets medlemmar har en bolagsstruktur som innebär att det finns två enheter och de räknas alltså som en koncern. Exempel på det är Hudikskolan som tillsammans med Hudikgymnasiet är en koncern.

Vad betraktar Skolinspektionen som en koncern?

Skolinspektionens användning av begreppet baseras på att de tittar på företagsstrukturer hos skolhuvudmännen. Alla huvudmän som är ansvariga för mer än en enhet räknas som en koncern om det finns en sådan bolagsstruktur.

Det i sin tur innebär att strikt företagsmässigt och i Skolinspektionens statistik räknas många fler skolhuvudmän som koncerner än vad som avses i dagligt tal. I debatten talas det vanligen om koncerner när det handlar om de större skolhuvudmännen som AcadeMedia AB, Internationella Engelska skolan AB eller Kunskapsskolan AB. Men med det företagsmässiga synsättet är ganska många av förbundets medlemmar att räkna som en koncern, trots att de totalt kanske endast har 100 elever sammanlagt.

Är det en koncern om en huvudman bedriver många skolenheter inom ett och samma bolag?

Nej, det handlar inte om antalet skolor utan om strukturen, dvs. om ett bolag har bestämmande inflytande över ett annat bolag.

Om man tar Kunskapsskolan AB som exempel; hade huvudmannen haft alla skolorna inom ett och samma aktiebolag hade det inte varit en koncern, men då även andra bolag (med andra verksamheter) finns i bolagsstrukturen är det att betrakta som en koncern. **Varför talar man då om koncerntillsyn?**

Skolinspektionens tidigare begrepp koncerntillsyn (som fortfarande florerar) är egentligen ett felaktigt begrepp då det inte alltid handlar om en koncern i ordets rätta bemärkelse. Det är en benämning som har skapat begreppsförvirring.

Vad det i själva verket handlar om är en tillsyn av en skolhuvudman/aktör som bedriver flera skolor, ibland många och som ibland då också är en koncern. Det är viktigt att renodla begreppet och använda det på ett korrekt sätt. Stora/små skolaktörer eller stora/små koncerner är att föredra framför "koncerner" eller "koncernerna".

/Förbundsjuristerna